

SP Statenfractie
De heer R de Jonge
Postbus 90151
5200 MC 'S-HERTOGENBOSCH

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 614 11 15
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets:
www.brabant.nl/route

Onderwerp

Beantwoording statenvragen over bodem-energiesystemen

Geachte heer De Jonge,

Bij brief van 23 september 2018, ingekomen op 24 september 2018, heeft u namens de SP fractie schriftelijke vragen gesteld en daarbij verwezen naar het RIVM rapport "De mogelijke risico's van warmte- en koudeopslag voor de grondwaterkwaliteit" uit 2011.

Wij beantwoorden deze vragen als volgt.

1. *Welke bestuurlijke en politieke doorwerking heeft dit inventariserende onderzoek in de provincie Noord-Brabant gehad?*

Antwoord: In dit onderzoek zijn de risico's van bodemenergiesystemen aangegeven. Ten tijde van het uitkomen van dit onderzoek was in Brabant in de provinciale milieuverordening (PMV) al geregeld dat er beperkingen aan boringen en daarmee dus aan de toepassing van gesloten bodemenergiesystemen in drinkwaterbeschermingsgebieden worden gesteld. Het onderzoek heeft verder geen bestuurlijke en - voor zover bekend - geen politieke doorwerking gehad.

2. *Wordt er ergens in een centraal archief bijgehouden waar bodemenergiesystemen geïnstalleerd zijn, en wat hun kenmerken zijn?*

Antwoord: Ja, voor open systemen is een vergunning in het kader van de Waterwet nodig. De provincie is bevoegd gezag en heeft deze taak uitbesteed aan de omgevingsdienst. Voor open systemen zijn op dit moment in Brabant 376 vergunningen verleend. De kenmerken van deze systemen zijn in de vergunning beschreven en dus centraal opgeslagen. De open systemen in Noord-Brabant worden ook in het Landelijk Grondwater Register (LGR)

Datum

9 oktober 2018

Ons kenmerk

2233120/4419362

Uw kenmerk

Contactpersoon

Telefoon

Email

@brabant.nl

Bijlage(n)

geregistreerd en zijn op kaart beschikbaar via de WKO-tool (www.wkool.nl).

Afhankelijk van de grootte van het systeem is voor gesloten systemen een melding of vergunning van de gemeente nodig. Particulieren kunnen volstaan met een melding. De meldingsplicht geldt sinds 1 juli 2013 op grond van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen. Dit betekent dat onbekend is hoeveel gesloten systemen er tot die datum in Brabant zijn aangelegd. Naar schatting duizenden, in ieder geval veel meer dan open systemen. Gemeenten hebben geen registratieplicht van deze meldingen. Een deel van de gemeenten registreert de systemen in het Landelijk Grondwater Register. Via de WKO-tool zijn de geregistreerde systemen op kaart zichtbaar.

Datum

9 oktober 2018

Ons kenmerk

2233120/4419362

3. *Zo nee, in hoeverre heeft de provincie op andere wijze zicht op dit vraagstuk?*

Antwoord: niet van toepassing, zie bovenstaande.

4. *Welk nazorgbeleid geldt er eigenlijk voor bodemenergiesystemen en wie is daarvoor verantwoordelijk? Is de eigenaar/exploitant bijvoorbeeld verantwoordelijk voor de verwijdering van de installatie aan het einde van de levensduur? En zo ja, hoe is dat juridisch geregeld? En hoe zit het als de levensduur van de inrichting groter is dan die van de oorspronkelijke exploitant?*

Antwoord: In het Activiteitenbesluit is voor gesloten systemen vastgelegd dat:

- Het verrichten van werkzaamheden ten behoeve van een gesloten bodemenergiesysteem vindt plaats overeenkomstig de daartoe krachtens het Besluit bodemkwaliteit aangewezen normdocumenten door een persoon of instelling die daartoe beschikt over een erkenning op grond van dat besluit. BRL 6000-21 (Artikel 3a.9)
- Zo spoedig mogelijk na de beëindiging van het in werking hebben van een gesloten bodemenergiesysteem wordt:
 - a. de circulatievloeistof uit de buizen verwijderd, en
 - b. het systeem, zonder daarbij het ondergrondse deel te verwijderen, zodanig opgevuld dat de werking van de oorspronkelijke waterscheidende lagen wordt hersteld (Artikel 3a.10).

In beginsel is de eigenaar verantwoordelijk voor het systeem. Als een eventuele nieuwe eigenaar in het spel is, wordt deze bij koop van de woning verantwoordelijk.

5. *Welke overheid gaat hier eigenlijk over?*

Antwoord: De provincie is bevoegd gezag voor de open systemen. Burgemeester en wethouders van de gemeente waar het gesloten bodemenergiesysteem zich bevindt, zijn bevoegd gezag met betrekking tot het installeren en in werking hebben van een gesloten bodemenergiesysteem. Indien een ander bestuursorgaan dan burgemeester en wethouders bevoegd gezag is met betrekking tot een omgevingsvergunning, bedoeld in artikel

2.2a, tweede lid, van het Besluit omgevingsrecht, is dat bestuursorgaan, in afwijking van het bovenstaande, tevens bevoegd gezag met betrekking tot het installeren en in werking hebben van dat bodemenergiesysteem.

Datum

9 oktober 2018

Ons kenmerk

2233120/4419362

6. *Bestaan er preparatiedraaiboeken voor lekkages van koelvloeistoffen uit inrichtingen voor bodemenergie en zo ja, wat staat daar in grote lijnen in?*

Antwoord: Nee. Door het SIKB is een richtlijn opgesteld voor ontwerp, realisatie en onderhoud van het ondergronds deel van installaties voor bodemenergie. Bedrijven die bodemenergiesystemen ontwerpen, realiseren en onderhouden moeten gecertificeerd zijn voor BRL SIKB 11000 en werken conform de richtlijn en bijhorende protocol 11001. In het wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen is vastgelegd dat een gesloten systeem dat is gevuld met koelvloeistof bij een redelijk vermoeden van lekkage onmiddellijk buiten werking gesteld dient te worden en de circulatievloeistof daaruit onmiddellijk verwijderd dient te worden:

Hoofdstuk 3a Artikel 3a.a3:

1. Indien een redelijk vermoeden bestaat dat in een gesloten bodemenergiesysteem lekkage optreedt, wordt het onmiddellijk buiten werking gesteld en wordt de circulatievloeistof daaruit onmiddellijk verwijderd, tenzij water zonder toevoegingen wordt gebruikt.
2. Bij het opslaan van circulatievloeistof in een buffertank wordt de druk in het systeem continu gemeten en worden voorzieningen toegepast waarmee drukverlagingen kunnen worden gesignaleerd.

7. *In hoeverre is de provincie in staat om eisen te stellen aan de samenstelling van koelvloeistoffen in bodemenergie-inrichtingen?*

Als dit mogelijk is, zijn GS hier dan toe bereid?

Als dit een Rijksbevoegdheid is, zijn GS dan bereid bij het Rijk aan te dringen op inperkende bepalingen t.a.v. de samenstelling van koelvloeistoffen t.b.v. bodemenergie-inrichtingen?

Antwoord: Nee, wij hebben geen instrumenten waarmee we eisen kunnen stellen aan de samenstelling van koelvloeistoffen in bodemenergie-inrichtingen. De samenstelling van koelvloeistoffen ten behoeve van bodemenergie-inrichtingen wordt geregeld in de AMvB Bodemenergie. Naar aanleiding van de evaluatie van de AMvB Bodemenergie wordt door het Rijk overwogen of toelating van het gebruik van stoffen voor koeling kan worden beperkt. Op ambtelijk niveau loopt een project samen met de B5 gemeenten om de risico's van bodemenergiesystemen te reguleren. Het doel van dit project is onder meer dat verkend wordt of het noodzakelijk en wenselijk is dat provincie en gemeenten gezamenlijk lobbyen richting Rijk om snel actie te ondernemen om de aanbevelingen uit de evaluatie van de AMvB Bodemenergie, met name ten aanzien van de toegestane stoffen te verwerken.

Verder is het doel dat gemeenten maximaal gebruik maken van hun beschikbare instrumentarium om bodemenergie-systemen waar nodig te reguleren. Dat kan door het aanwijzen van interferentiegebieden, het

opstellen van beleidsregels en gerichte communicatie naar de initiatiefnemers.
Onderzocht wordt ook of er meer juridische mogelijkheden zijn om
bodemenergie-systemen desgewenst te reguleren.

Datum

9 oktober 2018

Ons kenmerk

2233120/4419362

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA